

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 179/21
V Lucemburku dne 6. října 2021

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-348/20 P
Nord Stream 2 AG v. Parlament a Rada

Generální advokát Bobek: společnost Nord Stream 2 AG může napadnout u unijních soudů směrnici rozšiřující působnost směrnice o zemním plynu na plynovody mezi EU a třetími zeměmi

Přijetím směrnice bylo změněno právní postavení společnosti Nord Stream 2 AG, která byla navíc jedinou společností, které se tento právní akt skutečně dotýká

V dubnu 2019 unijní normotvůrce přijetím směrnice (pozměňující směrnice)¹ změnil směrnici o zemním plynu² s cílem zajistit, aby pravidla, která jsou použitelná na dálkové přepravní plynovody mezi dvěma či několika členskými státy, platila v rámci Evropské unie i pro dálkové přepravní plynovody vedoucí do třetích zemí a z nich.

Společnost Nord Stream 2 AG, švýcarská dceřiná společnost společnosti Gazprom, odpovídá za plánování, výstavbu a provozování plynovodu Nord Stream 2. Společnost Nord Stream 2 AG napadla pozměňující směrnici u Tribunálu Evropské unie, který usnesením ze dne 20. května 2020³ žalobu této společnosti odmítl jako nepřijatelnou.

Společnost Nord Stream 2 AG podala proti usnesení Tribunálu kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru.

Ve stanovisku z dnešního dne zaprvé generální advokát Michal Bobek **shledal, že jsou nesprávné úvahy Tribunálu spočívající v tom, že pozměňující směrnice se nemůže společnosti Nord Stream 2 AG dotýkat bezprostředně, jelikož jde o směrnici.** V tomto ohledu generální advokát připomněl, že i když Smlouva o FEU výslovně neupravuje přípustnost žalob na neplatnost podaných fyzickými nebo právníckými osobami proti směrnici, tato pouhá skutečnost není dostatečným základem k tomu, aby byly takové žaloby prohlášeny za nepřijatelné. Podle ustálené judikatury totiž platí, že za účelem určení, zda je možné unijní akt napadnout, je třeba posoudit **podstatu aktu**, přičemž jeho forma je nerozhodná. Nelze tedy *a priori* vyloučit, že směrnice může vyvolávat závazné právní účinky vůči jednotlivcům. V těchto případech mohou jednotlivci podat žalobu na neplatnost směrnice, pokud se jich bezprostředně a osobně dotýká.

Pokud jde o otázku, zda se pozměňující směrnice společnosti Nord Stream 2 AG dotýká bezprostředně, generální advokát shledal, že **může vyvolávat právní účinky tím, že rozšiřuje působnost směrnice o zemním plynu na situace, jako je zvláštní situace této společnosti, na něž se tento právní akt dříve nevztahoval.**

Pokud jde o konstatování Tribunálu, že pozměňující směrnice se společnosti Nord Stream 2 AG nemůže bezprostředně dotýkat, jelikož je vyžadováno přijetí prováděcích opatření na vnitrostátní úrovni, generální advokát zdůraznil, že **tato okolnost neznamená, že by jakýkoli prováděcí akt bezprostředně a nutně vylučoval bezprostřední dotčení.** Podmínka bezprostředního dotčení je konkrétně splněna, zejména pokud existují prováděcí opatření, ale příslušné orgány nemají ve

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/692 ze dne 17. dubna 2019, kterou se mění směrnice 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem (Úř. věst. 2019, L 117, s. 1).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES (Úř. věst. 2009, L 211, s. 94–136).

³ Usnesení Tribunálu ze dne 20. května 2020, Nord Stream 2 v. Parlament a Rada, [T-526/19](#) (též [Tisková zpráva 62/20](#)).

skutečnosti **žádný skutečný prostor pro uvážení**, pokud jde o způsob provedení hlavního unijního aktu.

V tomto kontextu generální advokát analyzoval, zda pravidla směrnice týkající se oddělení⁴, přístupu třetích osob⁵ a regulace sazeb⁶, v souvislosti s nimiž má společnost Nord Stream 2 AG za to, že jí ukládají nové povinnosti, mají sama povahu prováděcích opatření.

Pokud jde o pravidla týkající se oddělení, generální advokát, i když uznal, že členské státy mají tři různé možnosti, jak dosáhnout cíle stanoveného unijním normotvůrcem, zdůraznil, **že volba jakékoli z těchto možností nevyhnutelně povede k tomu, že právní postavení společnosti Nord Stream 2 AG bude změněno**. Tato společnost bude totiž muset buď prodat celý plynovod Nord Stream 2, nebo prodat část plynovodu spadající do německé jurisdikce, anebo převést vlastnictví plynovodu na jinou dceřinou společnost. Generální advokát měl tedy za to, **že postavení společnosti Nord Stream 2 AG se bezprostředně dotýká sama pozměňující směrnice, a nikoli pouze následující vnitrostátní prováděcí opatření. Konstatování Tribunálu, podle něhož společnost Nord Stream 2 AG nebyla pozměňující směrnici bezprostředně dotčena, neboť ustanovení o oddělení vyžadovala vnitrostátní prováděcí opatření, je proto stiženo nesprávným právním posouzením**.

Generální advokát navíc konstatoval, **že Tribunál nepřezkoumal, zda právní postavení společnosti Nord Stream 2 AG mohlo být dotčeno ustanoveními pozměňující směrnice týkajícími se přístupu třetích osob nebo regulace sazeb**. V tomto ohledu generální advokát vyjádřil názor, **že tato ustanovení pro společnost Nord Stream 2 AG znamenají nová regulatorní omezení, která mění její právní postavení, a bezprostředně se jí tedy dotýkají**.

Mimoto generální advokát konstatoval, že Tribunál pochybil, když jednak **nařídil vynětí** dvou dokumentů předložených jako důkaz společností Nord Stream 2 AG **ze spisu**, a jednak rozhodl o tom, že není namístě přihlížet k částem podání a přílohám, v nichž tyto dokumenty byly uvedeny. Podle názoru generálního advokáta Tribunál **použil nesprávný analytický rámec**, když přezkoumával přípustnost dotčených dokumentů. Tribunál namísto toho, aby použil **zásady upravující předkládání důkazů před unijními soudy**, použil především pravidla a systém stanovené v nařízení o přístupu k dokumentům⁷.

Za těchto podmínek měl generální advokát za to, že **by Soudní dvůr měl usnesení Tribunálu zrušit v plném rozsahu**. Navíc vyjádřil názor, že **by Soudní dvůr měl určit, že se pozměňující směrnice společnosti Nord Stream 2 AG dotýká nejen bezprostředně, ale i osobně**.

Pozměňující směrnici byl totiž dotčen pouze plynovod Nord Stream 2, jehož výstavba byla nejen zahájena, ale v době přijetí tohoto právního aktu se nacházela ve velmi pokročilé fázi. V tomto ohledu generální advokát zdůraznil, že na rozdíl od srovnatelných bývalých a nových projektů Nord Stream 2 nemůže využít žádných výjimek z ustanovení směrnice o zemním plynu, **což způsobuje, že se nachází jak ve vztahu k těmto projektům, tak k samotné pozměňující směrnici ve výjimečném postavení**.

S ohledem na výše uvedené generální advokát dospěl k závěru, že **jelikož je společnost Nord Stream 2 AG bezprostředně i osobně dotčena, je aktivně legitimována k podání žaloby proti pozměňující směrnici**. Pokud jde o meritum žaloby společnosti Nord Stream 2 AG, jejímž cílem je zrušit pozměňující směrnici, generální advokát konstatoval, že **soudní řízení nedovoluje, aby**

⁴ V kontextu síťových odvětví se výraz „oddělení“ používá k označení oddělení činností, které mohou být předmětem hospodářské soutěže (jako je výroba a dodávky) a činností, v nichž není hospodářská soutěž možná nebo přípustná (jako je přeprava). Cílem oddělení je zabránit tomu, aby provozovatelé přepravních soustav zvýhodňovali své vlastní dodavatelské činnosti na úkor nezávislých dodavatelů.

⁵ Směrnice o zemním plynu ukládá provozovatelům přepravní soustavy, aby bez diskriminace umožnili přístup ke svým kapacitám případným zákazníkům na základě zveřejněných sazeb.

⁶ Směrnice o zemním plynu v podstatě stanoví, že sazby účtované provozovateli přepravních soustav za využití jejich přepravní kapacity musí schválit národní regulační orgán dotyčného členského státu.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43).

Soudní dvůr v tomto ohledu v projednávané věci vydal konečné rozhodnutí, a navrhl tedy, aby byla věc vrácena zpět Tribunálu.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) 📺 (+32) 2 2964106